

Kyjov (k. ú. Bohuslavice u Kyjova, okr. Hodonín) „U Hradla“.

Vrcholný středověk. Nález v druhotné poloze. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -563014.25, -1179444.00; -563031.50, -1179411.80; -563065.15, -1179465.69; -563040.61, -1179484.85

V únoru roku 2022 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., předstihový výzkum před plánovanou výstavbou VTL plynovodu Moravia ve střední části polní tratě „U Hradla“, která se rozkládá přibližně 1,2 km severozápadně od středu obce Bohuslavice. Existence dosud neznámé lokality v inundačním terénu při levém břehu stávajícího toku říčky Kyjovky (Stupavy) byla predikována na základě výsledků systematické terénní prospekce trasy zamýšleného plynovodu. Při třech kampaních povrchových sběrů realizovaných v roce 2013 bylo získáno neobvykle velké množství archeologických nálezů, mezi nimiž byly identifikovány mimo jiné zlomky keramických nádob z vrcholného středověku (lokalita 03/14: Hlas et al. 2014). Po plošné skrývce nadloží se však ukázalo, že pod orníční vrstvou se nachází pouze novodobé navážky a vyrovnávky terénu, a že se tedy zcela určitě jedná o materiál v druhotné pozici.

Literatura

Hlas, J., Kiecoň, M., Zezula, M. a kol. 2014: 6114/Moravia – VTL plynovod. Zpráva o terénní prospekci a identifikaci archeologických lokalit I-III. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202100524 [cit. 2023-11-22]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202100524>.

Summary

In February 2022, a rescue excavation was conducted in the cadastral area of Bohuslavice u Kyjova (Hodonín District) in ‘U Hradla’ field. This area yielded a significant number of finds from the High Middle Ages collected through surface surveys in 2013. However, after the removal of the overburden, it became apparent that beneath the topsoil, there were only modern-period backfills with archaeological material in the secondary position.

Michal Přichystal

Lhánice (k. ú. Lhánice, okr. Třebíč)

Intravilán, parc. č. 25, 30/1, 30/2.

Středověk, novověk. Vesnice/městečko, loch. Vizualní/geodetický průzkum. Průzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

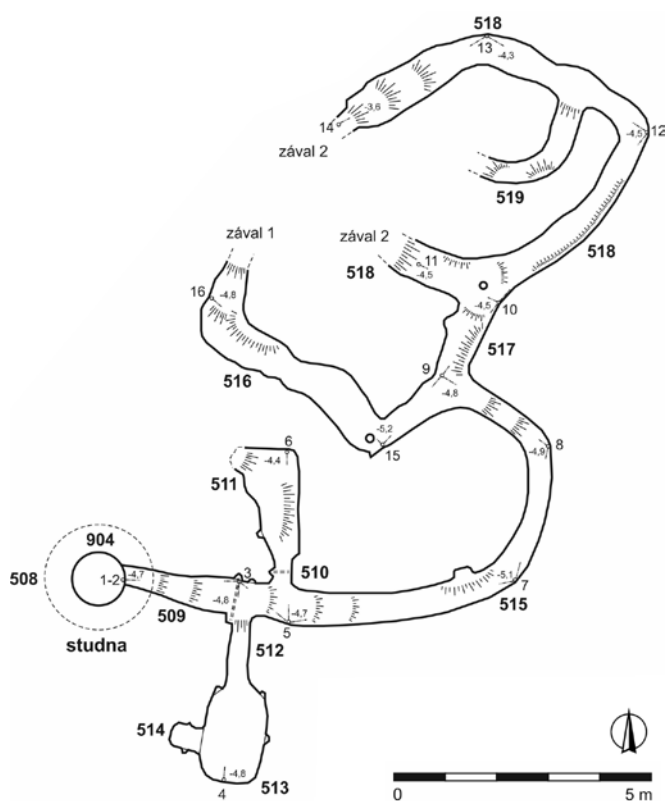
Lokalizace: WGS-84: 49.1091492N, 16.2193011E

Revizní archeologický průzkum lochu provedený roku 2022 pod domem č. p. 13 ve Lhánicích na Třebíčsku umožnil po 137 letech porovnání historické (Čapek 1885) a současné dokumentace (obr. 45). Nová dokumentace prokázala, že loch tvořený soustavou chodeb a přístupný skrze 7 m hlubokou studnu byl dokumentován poměrně zběžně, díky čemuž vznikly při tvorbě původní mapy nepřesnosti, a některé stavební prvky, jak se ukázalo, byly dokonce zcela smyšlené (ohniště ve výklenku, vzdušníky, chyběly nebo přebývaly osvětlovací niky). Evidentně muselo někdy po roce 1885 dojít k radikální přestavbě usedlosti,

společně se studnou, v níž byla záměrně zazděna další dvě pokračování chodeb, směřujících jednak pod obytnou část domu a jednak do průjezdu usedlosti. Podle sdělení současné majitelky nemovitosti byl dům kompletně přestavěn na přelomu 60. a 70. let 20. století. Na základě nálezů vypálené mazanice a uhlíků ze spodního zásypu staršího podzemního propadu na dvoře usedlosti se zvyšuje pravděpodobnost, že někdy během 14.–15. století mohla nadzemní část středověké usedlosti podlehnout požáru. Další chodbu, zaznamenanou ve stavebním výkopu ve dvorním traktu, nelze na základě nové dokumentace spojit s dokumentovaným podzemním systémem. Patrně se jedná o další samostatný středověký loch zasahující na pozemek ze sousední východní parcely, který by bylo vhodné ještě v budoucnu podrobně sledovat během dalších stavebních úprav.

Literatura

Čapek, V. 1885: Z Oslavan: Příspěvek ku poznání lochů moravských – Lochy lhánické. *Časopis Muzejního spolku olomuckého* II, 88–91.

Obr. 45. Lhánice. Nový půdorysný plán lochu. Autor P. Kos.

Fig. 45. Lhánice. New floor plan of the cellar. Author P. Kos.

Summary

The re-excavation of the medieval cellar beneath House No. 13 in Lhánice (Třebíč District) allowed a comparison between historical (1885) and contemporary documentation (Fig. 45). According to the current property owner, the house underwent reconstruction in the late 1960s and early 1970s, including modifications of the entrance area of the cellar, which features approximately a seven-meter-deep well. Another cellar identified in the courtyard cannot be linked to the re-excavated underground system.

Petr Kos, Jiří Kala, Petr Knotek